

GLAS

KOT TEDNIK - OD 1. JANU-
ARJA 1956 KOT POLTEDNIK
- OD 1. JANUARJA 1960 TRI-
KRAT TEDENSKO - IZDAJA
ČP -GORENJSKI TISK- V
KRANJU - UREJUJE URED-
NIŠKI ODBOR - GLAVNI
UREDNIK: SLAVKO BEZNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Svetom več pristojnosti

Z decentralizacijo družbenega samoupravljanja smo številne pristojnosti, ki so jih do nedavnega opravljali organi okrajnih ljudskih odborov, prenesli na občinske ljudske odbore. S tem se je njihovo delovno področje znatno povečalo. Z drugimi besedami: občinski ljudski odbori morajo sedaj reševati številne zadeve, ki so bile prej v pristojnosti višjih organov.

Prenašanje pristojnosti na občinske ljudske odbore še ni popolnoma končano. Toda kljub temu je že dobilo svoj odmev tudi na samih sejah občinskih ljudskih odborov. Dnevni redi teh sej so namreč vedno bolj obsežni in vsebinsko popolnoma različni. Material, ki ga pripravijo upravni organi za sejo ljudskega odbora, je pogosto tako obsežen, da ga odborniki le težko proučijo. Če upoštevamo, da prav odborniki odločajo o pomembnih zadevah za nadaljnji razvoj komunne, potem s takim načinom dela le ne moremo biti popolnoma zadovoljni.

Kako torej najti izhod? Vsako godrnjanje, da je bil prenos pristojnosti na občinske ljudske odbore prezgoden, je neutemeljeno. Občinski ljudski odbori so se v svoji več kot petnajstletni praksi že tako utrdili, da so sposobni reševati še tako zahtevne naloge. Tega ne more nihče zanikati. Dejstvo pa je, da prav zaradi preobirnih dnevnih redov trpi kvaliteta sej ljudskih odborov. Nemogoče je namreč, da bi lahko ljudski odbornik aktivno sodeloval pri obravnavi predloga rebalansa družbenega plana, pri razpravi o poročilu občinskih inšpekcij ter še pri reševanju preosta-

Vrata Gorenjskega sejma so se zaprla

Nad sto tisoč obiskovalcev

Približno 2 in pol milijardi dinarjev prometa - Največ kupcev zaradi velike izbire tekstila in pohištva

Kranj, 9. avgusta - Prav gotovo bi bilo odveč poudarjati pozitivne plati letošnjega Gorenjskega sejma, čeprav bi lahko zapisal marsikatero na račun pomanjkljivosti. Sejem sploh ni sejem, temveč trgovina z največjo izbiro blaga za široko potrošnjo, ki pa ima še vedno preveč "prototipov", oziroma reklamnih razstavljenih artiklov. Vsekakor pa bi zgrešil, če ne bi že za uvod zapisal, da je do predzadnjega dne Gorenjski sejem obiskalo nad 100.000 obiskovalcev, ki so potrošili okoli 737 milijonov dinarjev, podjetja pa so medsebojno podpisala za 1.650.000.000 dinarjev pogodb.

Preveč skromna bi bila primerjava, če bi jo hotel delati z rezultati izpred šestih let. Leta 1955 je Gorenjski sejem obiskalo le približno 40.000 obiskovalcev, ki so ustvarili le 371 milijonov dinarjev prometa. Prav gotovo te številke preveč jasno kažejo, kaj si naš človek želi oziroma s čem si lahko postreže, čeprav je bolj ali manj soudeležen pri vseh proizvodih. Vsekakor pa gre za to, da je Gorenjski sejem, za katerega

(ki ne vedo, ali pa nočejo vedeti za njegov pomen) marsikdo meni, da je brez sprememb in da je takšen kot pred enajstimi leti, povsem zgrešil s svojim mišljenjem. Letos je bil na Gorenjskem sejmu samo en problem: prodati vse razstavljeno, ali le 90% vseh razstavljenih predmetov. Toda to je bil le problem zaradi problema. Želja obiskovalcev je bila in bo, da bi res lahko kupili vse, kar vidijo, žal pa jim vsega tega sedanjí razstavišni prostori ne morejo nuditi. Vendar pa ne gre zato, da bi potrošnik res lahko v vsakem trenutku kupil tisto, kar vidi, temveč zato, da bi usmeril proizvajalca v tisto, kar si potrošnik želi. Sodelovanje med obema lahko zagotovi le takšna izmenjava mnenj kot je Gorenjski sejem. Tega pa Gorenjski sejem ne more zagotoviti v načinu poslovanja, kot ga ima doslej. Zamisel o samostojnih prostorih Gorenjskega sejma je že stara, vendar vse bolj aktualna in izhod bi bil le v tem, da dobi Gorenjski sejem svoje prostore.

B. F.

Jezerko je spet opravičilo svoje ime...

Nekaj o gibanju osebnih dohodkov v jeseniški občini

Četrtletni prikaz

Na svoji zadnji seji je Občinski ljudski odbor na Jesenicah razpravljati tudi o gibanju osebnih dohodkov v prvem četrtletju letošnjega leta. Po analizi, ki jo je za to sejo pripravil oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve, povzemamo, da so znašali povprečno izplačani osebni dohodki na zaposlenega v prvem četrtletju leta 1961 v industriji 26.952 dinarjev, v gradbeništvu 13.837 din, v trgovini 19.377 din, v obrti 24.827 din, v gostinstvu 22.191 din in v komunalni 20.142 din.

Ze iz podatkov je razvidno, da so bili povprečno izplačani osebni dohodki najvišji v industriji, najmanjši pa v gradbeništvu. V industriji je na prvem mestu Elektra na Moste Zirovnica s 36.126 din. Struktura skupnih izplačil kaže, da je v industriji odpadki na osebni dohodek po osnovni obračunski tarifi 47%, na individualni učinek 16,6%, na kolektivni učinek 4,7% in na vsa ostala izplačila 31,7%. Ta primerjava pa je za posamezne dejavnosti precej različna. Vse povsod odpade na osebni dohodek po osnovni obračunski tarifi znatno večji odstotek skupnih izplačil kakor v industriji, zato je tudi odstotek dohodka za individualni učinek sorazmerno manjši. Tako na primer odpade v industriji na dohodek po osnovni obračunski tarifi 47% vseh izplačil, v gradbeništvu 38,5%, v trgovini 68,2%, v

obrti 49,0%, v gostinstvu 72,7% in v komunalni 51,5%. Na dohodek, obračunan po individualnem učinku, pa je v industriji odpadlo 16,6% vseh izplačil za osebne prejemke, v gradbeništvu 11,1%, v trgovini 0,6%, v obrti 18,7%, v gostinstvu 2,7% in v komunalni 12,0%.

V primerjavi z letom 1960 so povprečno izplačani osebni dohodki na zaposlenega v industriji padli v letošnjem prvem četrtletju za 3,2%. Prav tako je zabeležen padec tudi v komunalni, trgovini in gradbeništvu, medtem ko so se osebni prejemki znatno dvignili predvsem v obrti in gostinstvu.

Z obiska pri kranjskih brigadirjih

„Učimo se na izkušnjah...“

Tako so povedali brigadirji druga izmene v naselju Franca Vodopivca v Kranju. „Ne, lani še nisimo uvedli samoupravljanja,“ so pripovedovali v štabu naselja. Lani so začeli s to prakso v nekaterih ljubljanskih brigadah, letos pa je to priporočil Centralni komitej LMS vsem brigadam. S tem se vzgaja mladega človeka v bodečega samoupravljalca; in brigada je za to najprimernejše mesto. Stari brigadirji so še nekako navajeni na skoro vojaško disciplino, na odločbe štaba kot organa za vse, zato bolj prepuščajo besedo novincem. Nova oblika upravljanja se kaže v številnih komisijah: te vodijo celotno notranje življenje, pobudo pa daje brigadni svet. Štab naselja je sedaj le izvršni odgan.

Ob deveti uri dopoldne je naselje kazalo precej zaspano lice. Brigadirji so poležavali po šotarih, dva brigadirja sta nabijala belo žogico. Celo pri kuhinji je bilo bolj žalostno: dve brigadirki sta rezali čebulo...

Predsednik sveta naselja Matko Oman je pomignil Fizu (fiskulturni referent): „Ali bo danes kaj z nogometom?“ „Seveda, pa ping-pong bo tudi!“ Čez deset minut so že nabijali žogo. Dober teden so že skupaj. Imeli so tri zabavne večere, tekmovalje v odbojki, dve predavanji, kohanje. Sicer pa se še ogrevajo...

Bolj živahno in vroče je na stadionu. Sonce, žareča pomaranča, razdaja svojo toploto, kot bi jo delho zadnjikrat. Ogoreli hrbti se

svelikajo. Mišice enakomerno vztrpetavajo v ritmu lopate. Pogled je zamegljen; oči ščemijo, ker jih zaliva pot. Od nekdaj pride voda; ritem je prekinjen. V želodcu klokota, pripeva mu cviljenje samokolnice. Čez vse pa je razvita prozorna odeja svetlobe in segretega zraka. Sonce počasi leze v zenit... Od daleč se zdi stadion precej opuščan, tu in tam je skupina brigadirjev. Valjar se s polzevo hitrostjo premika sem in tja in tipa za slabimi mesti pod seboj. „To ni nobeno delo,“ so se zmrdovali brigadirji. Krpali so luknje v tleh, ki jih je odkril valjar. Za ogromnimi kupi leša so brigadirji premetavali črni prah; tu preselegajo norme tudi za dva in pol krat.

Predstavili so mi tudi brigadirju s Kosmeta: učitelju Ahmetu Sadiku. Lani se je na zvezni delovni akciji spoznal s Celjani, pa je letos z njimi prišel v Kranj. „Srečen sem med brigadirji,“ je pripovedoval. „Ves, nisem lahko postal učitelj; pri nas v Kosmetu se še vedno težko trgovajo iz starih spon, toda vse se bo nekoč uredilo,“ se je nasmehnil. Rad bi se vpisal na fakulteto v Ljubljani, pa ga skrbi zaradi izpitov. „Ti je všeč v Sloveniji?“ „Oh, da, gozdovi...“ je zamahnil proti temnemu zelenju pod Storičnem. „Mnogo sreče Ahmet, nasvidenjel.“

V soncu je bil stadion kot bela plošča, neenakomerna posejana z plavimi uniformami... L. T.

Kranjski stadion že dobiva svoje oblike

lih zadev. Človek ni stroj in zato je treba upoštevati tudi njegove zmožljivosti.

Naš družbeni razvoj bo še naprej potekal v smeri decentralizacije. Zato lahko upravičeno pričakujemo, da bodo občinski ljudski odbori dobili še nove pristojnosti. Takrat bodo občinski ljudski odbori ob sedanjih pogojih le s težavo reševali vsa problematika komunne. Nekateri menijo, da bi bile večje bolj pogoste, vendar to ni najboljša rešitev.

Pri občinskih ljudskih odborih obstajajo sveti. Tudi ti so se že dokaj utrdili in uveljavili. Menimo, da bi del stvari, ki jih danes rešujejo občinski ljudski odbori, lahko opravili sveti. Tako bi na primer sveti pregledovali in reševali zemljiške zadeve in s tem razbremenili ljudski odbor. To je samo eden izmed primerov, dejstvo pa je, da so sveti sposobni reševati tudi številne druge.

To je sicer problem, ki ga ni mogoče rešiti v okviru neke občine, ker so pristojnosti med sveti in ljudskimi odbori razmejene s predpisi. Je pa to vprašanje, ki bo sliki kot prej moralo postati predmet široke obravnave in tudi ustreznih rešitev.

np

Po uspešnem pristanku sovjetske vesoljske ladje „Vzhod II“

Cilji so izključno miroljubni

Sovjetski astronomi številka 2, major Herman Stepanovič Titov, se je v ponedeljek ob 10. uri 18 minut po moskovskem času vrnil na Zemljo, potem ko je prebil 23 ur in 18 minut v vesolju. V tem času je major Titov 17-krat obletel Zemljo in opravil 700.000 kilometrov.

Radio Moskva je prvi objavil vest o pristanku majorja Titova. Natančno ob 12. uri po moskovskem oziroma ob 10. uri po jugoslovanskem času je napovedovalec moskovskega radia objavil to veliko novico. V sporočilu ni navedeno mesto, kjer je pristal „Vostok 2“. Rečeno je samo, da se je vesoljska ladja spustila blizu zgodovinskega kraja, kjer je 12. aprila pristal prvi kozmonavt, major Jurij Gagarin. Sporočilo pripominja tudi, da se major Titov počuti izborni in da bodo rezultati, ki so jih dobili s tem poletom, še bolj odprli možnosti za polet človeka v vesolje.

V vesoljski ladji, na kateri je poletel major Titov v vesolje, je bilo mnogo različnih instrumentov. Med odmorom je lahko Titov

uporabljal sprejemnik, ki je spremljal oddaje na srednjih in kratkih valovih. Televizijski sistemi so omogočali sistematično spremljati kozmonavtovo delo. Ves sistem je zagotavljalo normalne življenjske in delovne pogoje v kabini. V vesoljski ladji so bili tudi razni znanstveni aparati. Da bi kozmonavt dobil dodatne podatke o proučevanju vpliva kozmičnega sevanja na žive organizme, so bili v vesoljski ladji tudi biološki objekti. Med poletom je nebo in zemljo opazoval skozi tri iluminatorje. Kozmonavt je imel vse pogoje, da je po želji uporabljal tudi optični pribor, ki poveča tri do petkrat.

Opazovalci menijo, da bo polet majorja Titova odjeknil na Zaho-

du morda še bolj, kakor je odjeknil uspeh majorja Gagarina. Nekateri zahodni vojaški opazovalci v Moskvi menijo, da je vesoljska ladja „Vzhod 2“ s človekom na krovu „končno orožje“, ker ima pod kontrolo skoraj vsa področja zemeljske oble. V Moskvi močno poudarjajo miroljubnost poleta majorja Titova. Presojajo ga kot poskus ogromnega, toda čisto znanstvenega pomena, katerega cilji so izključno miroljubni.

OBRAZI IN POJAVI

Stari in mladi

Na avtobusih je vedno gneča. Pred leti smo dolžili avtoprevoznika podjetja, če da nimajo dovolj avtobusov. Pozneje se je število teh znatno povečalo, gneča pa je še vedno ostala. Kdo je torej kriv? Preupostimo sodbo drugim, mi pa se zadovoljimo z dejstvom, da je preveč potnikov ali pa — še vedno premalo avtobusov. Sicer pa, če ne bi bilo gneče, bi tudi ne bilo te ideje za obraze in pojave.

torej o ljudeh, ki se v celoti ali pa 50 odstotno prevažajo na stroške avtobusnih podjetij.

V čem je torej stvar? Čisto preprosto! Tudi malčki morajo potovati in prav nič prijetno ni (to tudi jaz verjamem, čeprav še nisem poskusil), če ti budomoščno skačejo po kolenih, medtem ko avtobusna kolesa obiščejo vse kotanje na cesti. Zato je razumljivo, da vsakdo stremi za tem, da ima tudi otrok lasten sedež.

Nemalokrat pa se zgodi, da je v avtobusu spet več potnikov, kot je predpisano, in med njimi so starčki. In takrat lahko vidimo v avtobusu narobe svet; otroci sede na sedežih, starci pa stoji ob palicah. Toda vse to še ni tako hudo. Hujše je to, da malčki, tako povedo spremljevalci, tedaj nenadoma »zbole«. Zato morajo imeti lasten sedež. Če bi ga kdo vzela na kolena, bi se lahko zdravstveno stanje še poslabšalo.

In sedaj še opravičilo! Nedvomno je, da takih primerov ni veliko in da žene — matere kaj rade odstopajo mesta starejšim osebam, v najslabšem primeru pa vzamejo sina ali hčerko na kolena. Toda dokaj opisanih primerov pa se vseno dogaja po naših avtobusih in tako lahko konec koncev tudi ti najdejo svoje mesto v naši rubriki.

np

Zamejci v naselju MDB Franca Vodopivca

Včeraj popoldne je prišla v Kranj skupina mladih zamejcev, ki je v popoldanskem času obiskala tabor mladinskih delovnih brigad „Franca Vodopivca“, imela krajši razgovor in si nato ogledala tudi Gorenjski sejem. Zvečer je skupina odpohtovala v Bohinju, kjer bo v prihodnjih dneh v Mladinskem obrazovalnem centru Centralne

ga komiteja LMS seminar za tovaršile iz zamejstva. Vodstvo naselja je prijateljem iz zamejstva pripravilo kosilo, nakar so se gostje posamezno razgovarjali z brigadirji o njihovem življenju in odigrali tudi prijateljsko nogometno tekmo z moštvom naselja. Delegacijo sta vodila člana Cen-

tralnega komiteja LMS Emil Roje in Adam Gundfeld. Na razgovorih med bivanjem v naselju pa so bili prisotni poleg komandanta naselja Franca Roglja tudi predsednik OK LMS Kranj Zdravko Krivina, predsednik ideološke komisije Igor Janhar in predsednik občinskega komiteja LMS Kranj Ciril Globočnik.

MAŠEVANJE V BEGUNJAH

Na današnji dan, 9. avgusta 1941, so Nemci v Dragi pri Begunjah ustrelili deset talcev. To je bila že druga skupina talcev, ki so jih tam usmrtili. Nemci so to storili brž drugi dan po neuspešnem spopadu s Cankarjevimi bataljonom na Jelovici, kjer so imeli približno 30 mrtvih. Zato so ljudje razumeli to streljanje talcev kot maševanje za moralni udarec, ki so ga zadali partizani močno oboroženi okupatorjevi enoti že v prvih dnevih vstaje.

PRVI BILTEN

Dne 10. avgusta 1941 je izšel prvi bilten Glavnega štaba NOV in POJ. V tem biltenu je tovariš Tito dal glavne smernice partizanskim formacijam Jugoslavije. Naloge so obsegale 16 točk. Glavni cilj partizanskih odredov je bil, osvoboditi naše narode izpod okupatorjevega jarma ter boj proti domačim izdajalcem in sovražnikom svobode. Prav tam je tovariš Tito nakazal nujnost akcije proti okupatorjevim silam, napade na strateške objekte, politično delo med ljudmi ter priprave za splošno ljudsko vstajo in podobno. Tam je bila nakazana edina možnost oborožitve z neposrednim bojem z okupatorjem ter krepitev partizanskih enot.

NA ZIROVSKEM VRHU...

Na žirovskem vrhu so bili od 3. do 5. avgusta 1943. leta hudi boji med partizanskimi in okupatorjevim enotami. Tudi sicer je bila ta gorska vasica šestokrat zatočišče partizanov in prizorišče hudih borb. Zato tam vsako leto praznujejo v začetku avgusta in se spominjajo na nekdanje hude čase. Preteklo nedeljo, 6. avgusta, pa so imeli še posebno svečanost. Odkrili so spominsko obeležje

V predzadnji številki Glasla smo pomotoma objavili napačno sliko. Namesto prvih sobotaških akcij Jeseniške čete, 4. avgusta 1941, je bila po pomoti objavljena slika v prvem trenutku po streljanju tridesetih talcev v Mostah pri Zirovnicah, 1. julija 1942

vsem, ki so padli v tem kraju. Proslavo so organizirali odbori ZB iz Gorenje vasi, Zirov in Trebije. Stari aktivist Ludvik Stucin je v tej priložnosti govoril o veličini borbe za svobodo. Sledil je poseben program, v katerem je sodelovala tudi godba iz Zirov. Proslava se je udeležilo veliko številno prebivalcev, zlasti iz Gorenje vasi, Zirov in drugih okoliških krajev in celo iz Logatca.

... IN V LENARTU

V Lenartu nad Selško dolino se pripravljajo na proslavo, ki bo tam 27. avgusta letos. Odkrili bodo preurejeno partizansko grobišče. Tam okrog je bilo pokopano mnogo borcev. Med drugimi so bili tam pokopani tudi bratci Italijanske partizanske brigade - Garibaldi, 42 po številu, ki so tam padli malo pred osvoboditvijo. Čeprav so mnoge ostanke padlih tovarišev že odpeljali v njihove rojstne kraje, je tam še zmeraj precej grobov, ki jih sedaj urejujejo kot dostojen spomenik tem žrtvam.

PARADA MLADOSTI IN USPEHOV

V Radovljici bo 17. septembra II. okrajni zlet Ljudske tehnike

Te dni je bila v Radovljici seja organizacijskega odbora za pripravo II. okrajnega zleta Ljudske tehnike, ki bo 17. septembra v Radovljici. Na tej tradicionalni prireditvi bo prikazana vsa dejavnost organizacij Ljudske tehnike s področja kranjskega okraja.

Program, ki so ga sestavili na seji, predvideva, da bo 17. septembra ob 9. uri v Radovljici parada, na kateri bodo sodelovali: avto-moto društva z motornimi vozili, modelarji, padalci in drugi člani aero klubov, fotoamaterji, radioamaterji, brodarji, traktoristi, tovarniški mladinski akti-

vi, mladinske delovne brigade in drugi. Razen veličastne parade bodo 17. septembra v Radovljici še druge prireditve in tekmovanja. Omenimo naj medklubske fotografsko razstavo, predvajanje tehničnih filmov in diapozitivov, spretnostno vožnje z motornimi vozili, vožnjo pionirjev s skiroji, motorno letenje, razstavo in polete modelov. Radioamaterji bodo pridili lov na listico, medtem ko bodo brodarji pripravili tekmovanje na Savi.

NESREČE

Rezultat: dva mrtva in eden ranjen

Kranj, 8. avgusta. Danes popoldne okrog 15.30 se je na križišču ceste I. reda Ljubljana-Bled in odcepa proti Trliču, zgodila huda prometna nesreča, ki je terjala 2 smrti in žrtvi.

Motorist Avgust Hubad s Kokrice, ki je vozil motorno kolo NSU-Prima, je iz neznanih vzrokov padel in zdrnil na levo stran ceste. Vozil je v smeri proti Kranju. Z nasprotni strani je prihajal tovornjak s tablico »Preizkušnja«. Ta je zadela ob motorno kolo in voznika, tako da je le-ta zaradi hudih poškodb umrl. Z Avgustom Hubadom sta se peljala tudi dva otroka. Njegova hčerka je bila na mestu mrtva, medtem ko so dečka hudo poškodovanega odpeljali v bolnišnico. Motorno kolo se je pri trčenju vrglo in je zgorelo.

Na kraj nesreče so takoj prispeli organi Ljudske milice. Ko to poročamo, vzroki, zaradi katerih je prišlo do nesreče, še niso pojasnjeni. Pravi vzrok pa bo bržčas težko pojasniti, kajti voznik, ki bi edini lahko o tem kaj povedal, je mrtve.

KOMBAJN SE JE VNEL

Na letališču v Brnikih se je v nedeljo vnel kombajn, last kmetijske zadruge iz Cerkele, ki ga je vozil A. R. Kot domnevajo je prišlo do požara med delom. Pri akumulatorju je namreč prišlo do kratkega stika. Delavci so takoj pogasili požar. Škode pa je bilo za okoli 300.000 dinarjev.

KOZOLEC JE POGOREL

V nedeljo ob 21.30 uri je izbruhnil požar na kozolecu - dvojniki, last B. P. iz vasi Murave v Poljanski dolini. Kozolec, poln pridelkov, je pogorel do tal. Škode je za okrog dva milijona dinarjev. Vzrok požara še ni znan.

TE DNI PO SVETU

MIROVNE POGODBE NI MOČ ODLAGATI - V sporočilu, ki so ga objavili po posvetovanju komunističnih in delavskih partij, držav članic varšavskega pakta, je rečeno, da sklenitve mirovne pogodbe z Nemčijo ni moč več odlašati. Posvetovanju so prisostvovali tudi predstavniki partij socialističnih držav Azije.

POSVETOVANJA V WASHINGTONU - Predsednik ZDA Kennedy je razpravjal s svojimi svetovalci o tekočih mednarodnih problemih, med drugim tudi o berlinski krizi. O teh razgovorih niso izdali nobenega uradnega sporočila.

KATANSKI POSLANCI V LEPOLDVILLU - Kakor poroča Reuter, je Combejeva vlada sporočila, da bo Katanga takoj poslala svoje predstavnike v kongolski parlament v Leopoldville, in to obrazložila »kot gesto pomirjenja«. Tako so sklenili na izredni seji katanskega kabineta.

V sporočilu pa pravijo, da odhod katanskih predstavnikov ne pomeni, da je Combejeva vlada »opustila svoje dosedanje stališče ali dosežene pravice«. VOJASKI SPORAZUM MED TUNIZIJO IN ZAR - Kairski list »Al Ahrām« piše, da so se končali vojaški razgovori med Tunizijo in ZAR s sporazumom o vseh glavnih točkah glede vojske pomoči ZAR Tunisu.

BOMBE NA ARABCE - Po poročilih iz Adena je britansko vojno letalstvo večkrat bombardiralo arabska plemena Kamia v vzhodnem Adenskem protektoratu, ki so se uprli Britancem. Adenski list »Al Rai« piše, da je prišlo do bombardiranja zato, ker je patrolja iz garnizije v Mukali nalezla na zasedo na poti proti področju Duan v sultanatu Kaiti.

PO SESTANKU ZAHODNIH ZUNANJIH MINISTROV - Zahodni ministri so v Parizu zaključili svoje posvetovanje, ki je trajalo nekaj dni. Zahodni časopisi poročajo, da je bilo doseženo popolno soglasje v presoji položaja, nastalega v zvezi z berlinsko krizo. V komentarjih je izraženo mnenje, da so potrebna pogajanja.

GIZENGA V ADULOVU VLADI - Predsednik kongoske vlade Adula je izjavil, da bo premier zakonite kongoske vlade Antoine Gizenge sprejel položaj v Adulovi vladi. Prihod premiera Gizenge v Leopoldville pričakujejo v teku tedna. Gizenge je dobil položaj enega zmed treh podpredsednikov v novi kongoski vladi.

IRAK IN INDUSTRIALIZACIJA - Irak si prizadeva zgraditi samostojno petrolejsko industrijo, ki bo neodvisna od iraške petrolejske družbe, s katero se niso zaključili pogajanja o vrsti neresenih vprašanj.

CETE ARABSKÉ LIGE ZA KUVAIT - Sile Arabske lige, ki naj zamenjajo britanske čete v Kuwaitu, bodo štele od 2500 do 3000 vojakov. Arabske enote odpušajo v Kuwait ob koncu avgusta ali v začetku septembra. Kuwait bo zahteval umik britanskih čet, brž ko bo Arabska liga poslala sile, ki jih bodo zamenjale.

PADEC DELNIC NA PARISKI BORZI - Na pariski borzi so zabeležili padec delnic in depresijo, kar imajo za posledico novega uspešnega poleta sovjetskega kozmonavta. Borzni strokovnjaki namreč menijo, da bo ta uspeh vplival tudi na stališče Hruščeva do berlinskega vprašanja. Zanimivo je, da so močno padle nemške delnice, katerih vrednost je padla celo za 5 odstotkov.

JAPONSKI SINDIKATI ZA MIR IN NEODVISNOST JAPONSKO - V Tokiju je bil zaključen kongres največje japonske sindikalne organizacije, Generalnega sveta zveze sindikatov Soho. Kongres je odobril poročilo generalnega sekretarja. V programu je rečeno, da bo sindikat na široko razvil gibanje proti racionalizaciji kapitalistične proizvodnje, ki jo uveljavljajo monopoli na račun poslabšanja življenjske ravni delavstva.

Slovenski srednješolci odgovarjajo na anketo CK LMS in Zavoda za napredek šolstva LRS

Srednješolci na rešet

Na posvetovanju o novem sistemu finansiranja šolstva, ki ga je pred dvema mesecema organiziral Glavni odbor SZDL Slovenije, je tov. JOVITA PODGORNİK govorila tudi o nekaterih nepopolnih rezultatih ankete, ki sta jo med slovensko srednješolsko mladino izvedla Centralni komite Ljudske mladine Slovenije in Zavod za napredek šolstva LR Slovenije.

Njene ugotovitve, zbrane iz omenjene ankete, so zanimivo gradivo za vse srednješolce (čeprav so na anketna vprašanja sami odgovarjali) in njihova vodstva, kakor tudi za vodstva družbeno-političnih organizacij, ki temu vprašanju posvečajo vse večjo pozornost. In ostale državljanje, zato jih bomo v nekaj nadaljevanjih prirejene posredovali našim bralcem.

Anketa zajema vrsto vprašanj, ki kažejo, kakšen je duhovni profil doraščajoče mladine, predvsem pa je potrebo po njeni izvedbi narokovalo vprašanje, kako srednješolska mladina spremlja in razumeva problematiko novih stališč v zakonu šolstva ter kako ta vprašanja presoja in vrednoti. Zbrano gradivo zahteva dolgotrajnejšo študij, zato so ugotovitve kaj je anketa pokazala v smeri šoleke samouprave, bolj sugestivne, ki jih je treba nakazati pred dokončno analizo, ker lahko bistve-

no vplivajo na poglobljeno politično-vzgojno delo na terenu ter da predstavniki pedagoških služb na stvojem področju lahko nadaljujejo delo in odstranjujejo negativne stvari, ki jih je pokazala anketa.

ZLASTI ZANIMIVI SO REZULTATI TISTEGA DELA ANKETE Z VPRAŠALNIKOM, KI KAZEJO TRI ZNAČILNE NALOGE, KI BI JIM MORALA POLITIČNA VODSTVA POSVETITI VSO SKRB IN POZORNOST.

PODPRETI IN RAZVIJATI DEJAVNOST OBČINSKIH KOMITEJEV LMS

Aktivisti mladinskih komitejev so premladi in brez trdne osnove

Ceprav anketna akcija še ni končana, so prve ugotovitve pokazale, da občinski komiteji LMS nimajo preveč ugledne vloge pri izvajanju vseh teh novih problemov v naši stvarnosti. - Anketna komisija je skušala najti vzroke tega, pa je dobila odgovor, da so v teh komitejih premladi ljudje, ki nimajo lastne trdne osnove, s katero bi se stvari lahko presojali in nastopajo zgolj direktivarsko, tako da dostikrat podirajo tisto, kar se je morda kakemu pedagogu - družbenemu delavcu mimorede posrečilo zgraditi.

POGLOBITI STALIŠČA ŠOLSkih ODBOROV

Šola postaja družbena ustanova. Zavod za napredek šolstva LRS, ki je delno analiziral odgovore na vprašalnik, je mnenja, naj se stališča šolskih odborov nujno poglobijo, tako glede finansiranja šol kot glede problemov ob preračanju šole v družbeno ustanovo.

TRENTNE NEJASNOSTI O FINANSIRANJU ŠOLSTVA SO VZNEMIRILE STALIŠČA PEDAGOGOV

Gimnazijel se poživljajo na nagrajevanje po učniku

Srednješolcem je bilo zastavljeno vprašanje, kako gledajo na nagrajevanje po učniku tudi v šolstvu. Odgovori so deloma napisani prizanesljivo, deloma z obžalovanjem, češ da vzgojnega dela ne moremo primerjati z delom v proizvodnji. Nekateri (ti so sicer redki) - večinoma dijaki gimnazij - so odgovarjali s posemehom! Tega pa jim skoraj ne moremo zameriti, saj se iz prvega sklopa odgovorov (proces preračanja šole v družbeno ustanovo) vidi, da so zlasti gimnazijci mladini ta vprašanja popolnoma nejasna. Večina namreč odgovarja z »ne« ali pa pušča rubriko prazno.

1:0 - ZA STROKOVNJAKE

...in spet se pojavlja potreba, ki smo jo že tlikokrat slišali - potreba po intenzivnejši družbeni vzgoji mladine srednjih šol: torej mladine na šolah, ki smo jim prisodili drugo stopnjo. - Zalostna je ugotovitev, da se to preče vprašanje stopnjuje na gimnazijah in učiteljskih. Neverjetna je razlika med rezultati, ki se odražajo v anketiranju gojencev ekonomskih ali tehniških srednjih šol, in rezultati, ki jih je Zavod zajel iz odgovorov gimnazijcev in učiteljskih. Mladina iz srednjih strokovnih šol (za primer naj

služi srednja ekonomska šola) stoji trdneje v življenju, njena stališča so mnogo bolj jasna, mnogo bolj realna, kar je organizatorje ankete (in seveda tudi vse ostale) močno presenetilo. - Dijaki srednjih strokovnih šol imajo več znanja na kulturnem področju, več poglobljenih idej, kot pa slušatelji petega letnika učiteljske ali pa zadnjega razreda gimnazije! Čeprav omenjena anketa še ne kaže jasne slike (odgovori dijakov iz Ljubljane, Novega mesta in Murske Sobote še niso zbrani), je to vsekakor pokazatelj, ob katerem se je treba zamisliti. KAZE, DA JE USPEH ALI NEUSPEH DIJAKA DOSTIKRAT ODVISEN OD POSAMEZNIH PEDAGOGOV. To se lepo vidi iz tega, ker so si mnogi anketiranci postavili za ideal - predavatelja slovenske ali predavatelja filozofije.

NAJ STVAR PREPUSTIMO RAZREDNIKU?

Z vprašanjem o tolikšni potrebi po družbeni vzgoji na šolah so se doslej že mnogi ukvarjali, zlasti je Zavod za napredek šolstva LRS. Morda bo kdo rekel, da bi problem zmogel rešiti razrednik, v posebni uri seveda. Toda, ali lahko trdimo, da bo mogel VSAK razrednik zapolniti vrzeli, ki so očitne na mnogih šolah, tako na kulturnem kot na ideološko-političnem področju? Nekateri menijo, da je celo nemogoče, da bi to vprašanje reševal psiholog, druž-

beni delavec, socialni delavec ali kakorkoli bi ga že imenovali. Vendar je na vsaki šoli kljub temu potreben nekdo, ki bi vplival vsaj na pedagoški kolektiv - da bi mu nakazoval, kateri problemi so nujno potrebni temeljitje obdelave.

(Dalje prihodnje)

KRAJEVNI PRISPEVEK ZA GRADNJO SOLE V BEGUNJAH

Konec preteklega leta so zbori volivcev na območju naselij Mlaka, Srednja vas, Slatna, Zadnja vas, Begunje, Polje, Zgornja, Zaprta in Dvorska vas sprejeli sklep o uvedbi krajevnega prispevka za gradnjo šole v Begunjah. Njihove predloge sta na seji 11. julija zbravnava tudi oba zbora Občinskega ljudskega odbora Radovljica, ki sta sprejela odlok o uvedbi posebnega krajevnega prispevka za gradnjo šole v Begunjah. Krajevni prispevek bodo plačevali vse osebe v delovnem razmerju na območju omenjenih vasi in sicer 1,5 % od svojih rednih prejemkov, prosti poklicni, obrtniki in kmetje pa 1,5 % od davčne osnove. Krajevni prispevek, ki se bo zbiral na posebnem bančnem računu pri Komunalni banki v Radovljici, bodo pobirali tri leta. Z denarnimi sredstvi, pridobljenimi s tem krajevnim prispevkom, bo razpogalal odbor za gradnjo šole v Begunjah.

Prašič na ražnju in ljubezen za hrbtom

Od nekdanj je veljalo staro pravilo, da imajo ljudje med dvema delavnikoma priliko za počitek. Vsako pravilo pa ima svoje izjeme in tega v našem mestu v času sejmov ne gre prezreti. Kajti ni pogosto, da se dva delavnika v

znamenju težkih »moralnih mačkov« nadovezujeta kot suhe smokve na srobotnem obročku.

Recimo, da vseh teh slik, ki smo jih zbrali, niste imeli prilike videti. Ne bodimo malenkostni. Fotografiska leča ima precej obzirne

oči. Zamižati je morala takrat, ko je zagledala ustnice, ki niso vedele, čigave so. Ni hotela biti preveč indiscretna, da bi odpirala denarnico in ugotavljala, koliko denarja je v teh burnih nočeh ostalo za »vsakdanji kruh«. Obrnila je hrbet takrat, ko so se zankonci zlasali in ko je ljubica pre-

Nekateri so jo zaradi tega nazvali »zahrbna ljubezen«. Toda ta očitek je lahko pristranski. V času sejma je namreč tudi mogoče, da prideta dve dekleti na enega fanta. Vse bi bilo dobro, če bi ljudje ne želeli preveč. Veliko fantov je namreč pohajkovalo po razstavišču brez deklet.

»Daj, daj, daj, Karolina daj...«

»Bod' moja, bod' moja...«

»Modunjo v kranjski verziji...«

»Moj očka ima prašička dva...«

»Oče nebeški glej, še en kozarček zdaj...«

stopila na slepi tir. Slike imajo svojo govorico, govorica pa med ljudmi mora ostati kolikor toliko spodobna.

Začelo se je vsak večer v nekem prazničnem vzdušju, kajti pod sončnimi dežniki so se jeziki razvezali kot v operetnem gledališču. Potem je prišel na vrsto prašič, ki so ga odrtega pripeljali na vrt in vsak je imel možnost videti pripravo te okusne svinjske pečenke na licu mesta. Mož, ki ga je vrtel na leseni osi, se je potil, toda za to delo je bil pošteno plačan, kot vsi na razstavišču. Najbolj glasen ptič ni bila sova, niti skovir, čeprav je včasih izgledalo, da se je marsičesa naučil pri nočnih pticah. Plesni orkester je napravil uvod v vsesplošno gnečo. Istočasno so namreč v mestu vrteli zanimiv ameriški film »Cowboy«, pa so plesalci mislili, da morajo posnemati goveda. Razen glav in potnih čel res ni bilo videti nič kaj zanimivega. Le redkim se je posrečilo, da iz plesa izvlečejo »estetske užitke«. Močna mornarska roka je v tej gneči uspela odkriti kakšno pohujšljivo žensko stegno. Takšna freska, narisana pod poškrabljenim krilom, je imela več obudovalcev, kot smo jih vajeni na slikarskih razstavah. Človek pač ne hote pomislil, da stegna še najbolj zblizujejo ljudi.

Nedaleč od plesišča se je vodila borba na »drugi fronti«. Tisti, ki niso bili več pri »polni zavesti« so se oprijeli točilne mize. In tukaj ste videli, kar ste želeli: prepire, brce pevke, ljubimkanje na višji stopnji, odlomke iz kriminalnih zgodb, razbite čeljusti, spačke in dolgčas. Promet so v tem delu, kot smo navajeni, urejali miličniki. Nikomur niso vzeli krvi, da bi ugotavljali stopnjo alkohola v njej. Razen seveda tistim, ki so se od točilne mize preselili za volan.

Razen pesmi, plesa, gneče in obloženih miz s politimi prti na tem vrtu seveda ni manjkalo ljubezni. Preveč nevarno bi bilo, da bi tej »ljubezni« gledali v oči. Zato smo jo posneli za hrbtom.

Odslej bo letna bruto proizvodnja 1 milijardo dinarjev

Delovni kolektiv Rune je že obnovil stare prostore. Razen tega pa je v podjetju tudi precej novih strojev. To zagotavlja delavcem, da bodo z lažjim delom ustvarili več kot doslej

Prvič motorni čoln na Jezerskem

Pred otvoritvijo Planšarskega jezera na Jezerskem Planšarji na plan!

Preklinjal boš tudi ti! Kaj šele tvoj avto, zlasti če je »fičko«. Toda pozabil boš na vse kotanje na cesti, ko boš prvič med visokimi gorami, pobeljenimi s snegom, sedel na plaži in nastavljal kožo zlatorumenemu soncu ob jezeru, ki je že rojeno, vendar bo krščeno šele 20. avgusta.

Jezersko bi prav gotovo imelo drugo ime, če Jezersko ne bi nastalo zaradi jezera, ki je nekdanj preplavaljo dolino v povirju Kolarje med Grintavi in Karavankami. Vendar so to, da je bil nekdanj Dom na Jezerskem »pod vodo«, ljudje bolj ali manj pozabili. Obstojte ime pa je treba vsekakor opravičiti. Jezersko brez jezera bi res ne imelo nikakršnega smisla. Zatorej — na Jezerskem spet jezero — »PLANSARSKO JEZERO«!

Prav gotovo bi bilo odveč opisovati lepote Jezerskega, zlasti pa njegove okolice. Precej težavna naloga pa bi bila opisati lepote Jezerskega, odkar ima tudi jezero. Preveč lepo, preduhovito... Dovolite mi, da se poslužim obrabljene stavka: »Vsak komentar je odveč«.

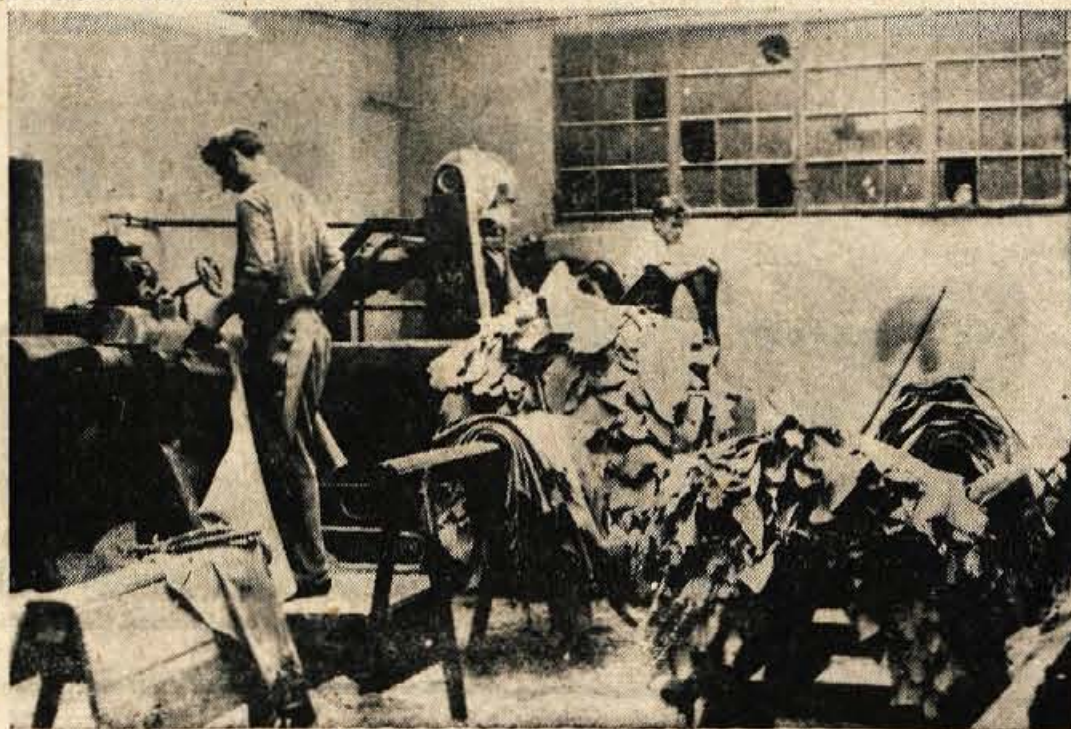
In še nekaj podatkov: Površina Planšarskega jezera, katerega otvoritev bo 20. avgusta, obsega 6 hektarov, največ je globoko štiri metre, idejo zanj pa je

dal direktor Doma na Jezerskem (to podjetje je tudi investitor) Borut Herbet. Na jezeru že plava šest sandolin in en motorni čoln, ob jezeru pa so za sedaj le še kopalci, katerim bi priporočil, da se ne namakajo preveč (počakajo naj sedem do deset dni sončnega vremena, da se voda ogreje), sicer bodo morali na Jezerskem spet odpreti kakšen dom za okrevanje (za revmatike), čeprav so ga zaprli šele z letošnjo poletno sezono. Planšarsko jezero pa bo dobilo svojo pravo podobo šele prihodnje leto, ko bodo urejena tudi sprehajališča, camping prostor in ko bo dograjena restavracija s 60 sedeži. Razen tega pa morda še kaj...

B. Fajon

Novo jezero na Jezerskem bo vsem turistom v veselje...

MALI OGLASI

PRODAM

Prodaj voz zapravljivec in komat. Erzen, Zabukovje 2, Besnica 3147
Zaradi pomanjkanja prostora prodam kravo, dobro mlekarico, ki bo v 14 dneh drugič teletila. Zadruga 17. Duplje 3148
Prodaj 2 plemenski svinji - hreji, švedske Londrac pasme in susilnico za sadje ali koruzo. Bešter Joško, Ovsišje 12, Podnart 3149

Prodaj globok otroški voziček »Tribuna«, Pavlič Blaž, Sp. Brnki 2 3150
Prodaj kravo na brištu s 4 teletom. Franc Rozman, Sr. Bela 16 3151

Poceni prodaj štedilnik s ploščicami, kotličkom ter pisano mi-

zo. Vodopivčeva 13, Kranj 3152
Prodaj kompletne otroško postelje. Naslov v oglisnem oddelku 3153
Prodaj plemenskega vola, težkega 380 kg. Zg. Bela 53 3154

KUPIM

Kupim enostanovanjsko hišo v okolici Kranja. Ponudbe oddati v oglasni oddelku 3160

OSTALO

Oddam opremljeno sobo dvema študentoma ali študentkama. Semen Lovro, Delavska 23, Kranj 3155

Sprejemem takoj vajenca za vodovodne inštalacije in centralne kurjave. Stanovanje preskrbljeno.

Nenadoma nas je v 70. letu starosti zapustila naša dobra skrbna mama, stara mama, teta in sestra

MARIJA ARNEŽ, roj. Velkavrh
bivša gostilničarka in trgovka v Preddvoru

Pogreb naše nepozabne mame bo v četrtek, 10. avgusta 1961, ob 17. uri izpred hiše žalosti v Preddvoru št. 29.

Zalujoči: hčerka Minka z družino, sinova Tonček z družino in Ciril ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali ob bridki izgubi moža, očeta

FRANCA SEMROVA

se zahvalujemo za darovane vence organizacijam ZB, DU, uslužbencem ter sindikatu Inteks, kolektivoma Predilnica Inteks ter Alka Duplje. Topla zahvala sosedom darovalcem vencev in cvetja udeležencem pogreba, pogrebem ter g. župniku Cudermanu. Zahvala tudi zdravnikom za njihov trud posebno pa dr. Bajžlju in dr. Novaku.

Zalujoča družina Semrov - Podbrezje

Krušec Silvester, Sentvid 106, Ljubljana 3156

22 letni neodvisen fant želi prijateljstva s poštnim in osamljenim dekletom. Ponudbe pod »Svoji k svojim« oddati v oglasni oddelku 3157

Nujno iščem neopremljeno sobo v Skofji Loki ali okolici. Ponudbe oddati vratarju tovarne »Sesir«, Skofja Loka 3158
2 fanta sprejemem v opremljeno sobo. Ponudbe pod »Lepa soba« oddati v oglasni oddelku 3159

KINO

Jesenice - RADIO-: 8. in 9. avgusta ameriški barvni film STARI RUMENKO

Jesenice - PLAVZ-: 8. avgusta ruski film KOCUBEJ
Zirovnica: 9. avgusta ruski film KOCUBEJ

Kropa: 10. avgusta ob 20. uri češki film DEVET ŽIVLJENJ

Radovljica: 9. avgusta zapadnonemški film ROMAN GINEKOLOGA ob 18. in 20. uri, 10. avgusta ameriški barvni film ZAKON PRAGOZDA ob 20. uri, 11. avgusta isti film ob 18. uri

Bled: 9. in 10. avgusta ameriški film JUTRI BOM JOKALA

Kranj - STORZIC-: 9. avgusta sovjetski barvni film LETA MLADOSTI ob 18. in 20. uri, 10. avgusta isti film ob 20. uri, 11. avgusta domači film MARTIN V OBLAKIH ob 16. in 20. uri ter matineja istega filma ob 10. uri

Letni kino - PARTIZAN-: 9. avgusta nemški film NEDOKONČANA ZGODBA ob 20. uri, 11. avgusta ameriški film PODAJ ROKO HUDIČU ob 20. uri

Stražišče - SVOBODA-: 10. avgusta nemški film NEDOKONČANA ZGODBA ob 20. uri

Dupleca: 9. avgusta mehški film UPOR OBESENIH ob 18. uri, 10. avgusta isti film ob 20. uri

V Prištini tovarna avtomobilskih gum. V bližini Prištine bodo v kratkem začeli graditi tovarno avtomobilskih gum. Gradbena dela in naprave bodo stale po predračunu okroglo 2240 milijonov dinarjev. Vrednost letne proizvodnje te tovarne pa bo znašala 5276 milijonov dinarjev.

GLAS BRALCEV

Zakaj je potrebna napotnica?

V avgustu lani sem bila operirana na ginekološki kliniki v Ljubljani. Od tedaj redno hodim na preglede k zdravniku, ki me je tudi operiral. Ko sem bila pred dnevi spet na pregledu, sem se nemalo začudila, ko me je sestra vprašala, kje imam napotnico zdravnik iz Kranja. Do sedaj je še nikoli nisem potrebovala in je tudi tokrat nisem imela. Zato pa sem morala plačati pregled, ki je veljal točno 1150 dinarjev. Svetovali so mi tudi, da naj pri kranjski podružnici zavoda za socialno zavarovanje zahtevam, da mi stroške povrnejo, seveda na podlagi napotnice splošnega zdravnik. Ko sem se razburjala čes, le zakaj je potrebna napotnica, če mi zdravnik - specialist sam določa datume pregledov, je sestra zmignila z rameni in rekla, da ne more nič pomagati, ampak da samo kranjski zavod te napotnice zahteva, drugi okrajni zavodi pa ne.

Razumljivo, da me je ta dogodek precej razjezil in to toliko bolj, ker prav sedaj toliko govorimo o novi organizaciji zdravstvene službe in o prosti izbiri zdravnik.

Pozneje sem dobila potrebno napotnico, sestra splošnega zdravnik v kranjskem zdravstvenem domu pa mi je rekla, da mi bodo denar povrnil v Ljubljani. Vseeno me sedaj zanima, kako je pravzaprav s to rečjo in zakaj so te napotnice potrebne.

Sebelj Zvonka
Kranj

Odgovor na Vaše vprašanje smo povzeli iz razgovora z direktorjem Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Kranju Ivom Majdičem.

Novi zakon o zdravstveni službi res dovoljuje svobodno izbiro zdravnik, vendar Zakon o socialnem zavarovanju določa, da si zavarovanci lahko izbirajo zdravnik le na območju svojega okrajnega zavoda, oziroma tam, kjer stanujejo ali so zaposleni. Seveda to ne velja za tiste vrste zdravstvenih uslug, ki jih zavarovanci

na svojem območju ne morejo dobiti. Ker v Kranju imamo zdravnik - ginekologe, torej ni zaželeno, da naši pacienti odhajajo na preglede v Ljubljano na ginekološko kliniko, kjer so zdravstvene uslugе neprimerne dražje. Vsak zdravnik bo rad izdal potrebno napotnico, kadar je to potrebno (kot na primer v Vašem primeru), nepotrebno odhajanje na ginekološko kliniko in neosnovano trošenje denarja pa bodo napotnice lahko zajezile.

Če pacient kljub temu, da splošni zdravnik meni, da mu ni potreben pregled na kliniki, to zahteva, lahko dobi napotnico, vendar mu bodo na podružnici zavoda za socialno zavarovanje povrnil le toliko stroškov, kolikor bi veljal pregled v ginekološki ordinaciji v Kranju.

Potniki ne poznajo svojih pravic

Ko sem nedavno tega potoval iz Ljubljane v Pulo, sem bil priča drobnemu dogodku, ki me je spomnil na to, da potniki pravzaprav zelo malo vemo o svojih pravicah. Ker utegne to, kar sem med potovanjem zvedel, še komu koristiti, sem se tudi odločil, da napišem.

V tem času največ ljudi preživi svoje letne dopuste, zato ni čudno, da so tudi naši vlaki, posebno še tisti, ki vozijo proti morju, več kot polni. Tudi nočni vlak, ki vozi v Pulo in ki je pripeljal v Ljubljano iz Zagreba, je bil zaseden že, ko je pripeljal na ljubljansko postajo, čeprav je moral tu sprejeti še veliko potnikov. Na sedež se pomisliti nismo smeli. Čeprav sem imel karto za I. razred, sem bil vesel, da je bilo na hodniku II. razreda toliko prostora, da sem razložil po tleh svojo prtljago in sedel nanjo. Sopotnik, ki se je namestil ob meni, je imel tudi karto za I. razred.

Ko je prišel sprevodnik, se je moj sosed pošalil: »Pravzaprav bi nam pa morala železnica povrniti nekaj denarja, ker nimamo prostora v vagonu I. razreda. Saj

morajo potniki s karto za II. razred tudi doplačati, če želijo potovati v I. razredu!«

»Vsekakor,« je na njegovo in moje presenečenje odgovoril sprevodnik, potegnili iz torbe ustrezen blok in napisal potrdilo, da je tovariš N. N. moral potovati v vagonu II. razreda od Ljubljane do Divače. »Na postaji vam bodo povrnil razliko,« je še dejal, pozdravil in odšel.

Oba sva bila začudena. On zato, ker je tako hitro dobil potrdilo, za katero sploh ni vedel, da ga je možno dobiti, jaz pa razen tega še zato, ker je sprevodnik tudi mojo karto videl, o potrdilu je bil pa kar tiho. Sedaj mi je jasno. Sprevodniki zato tako molčijo o teh pravicah, ker jim pač nalagajo novo delo.

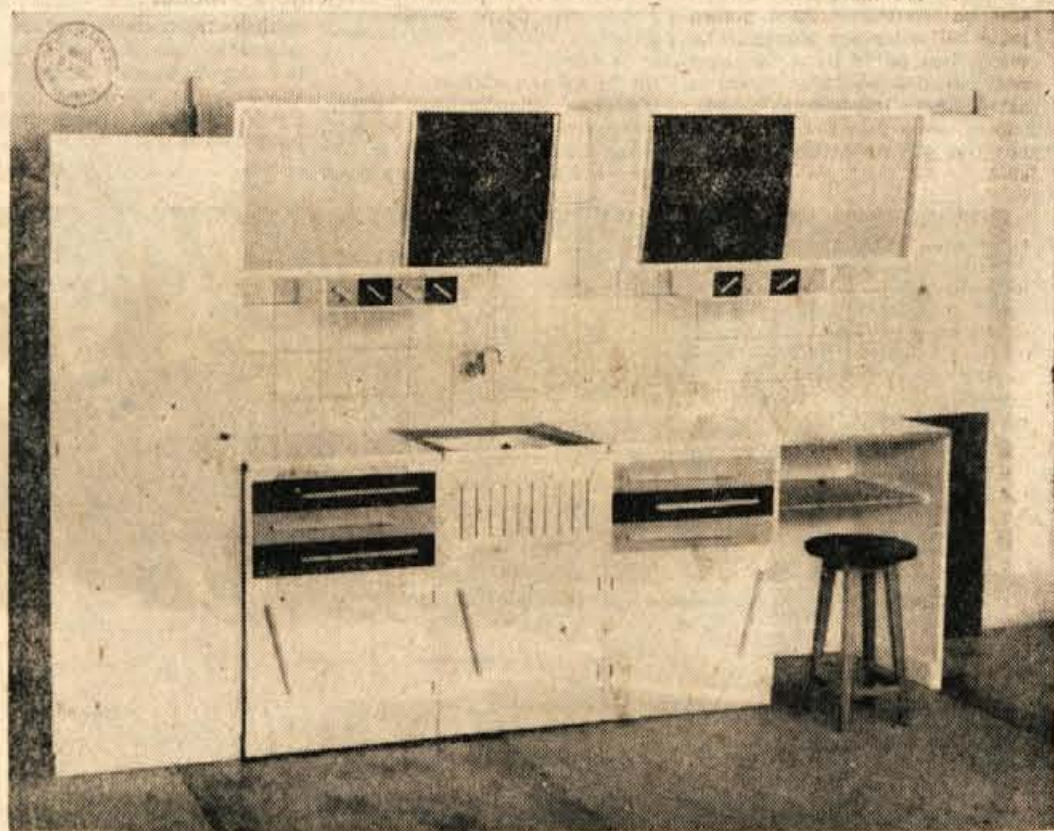
Mlinar Janez
Kranj

GOSPODARSKE VESTI

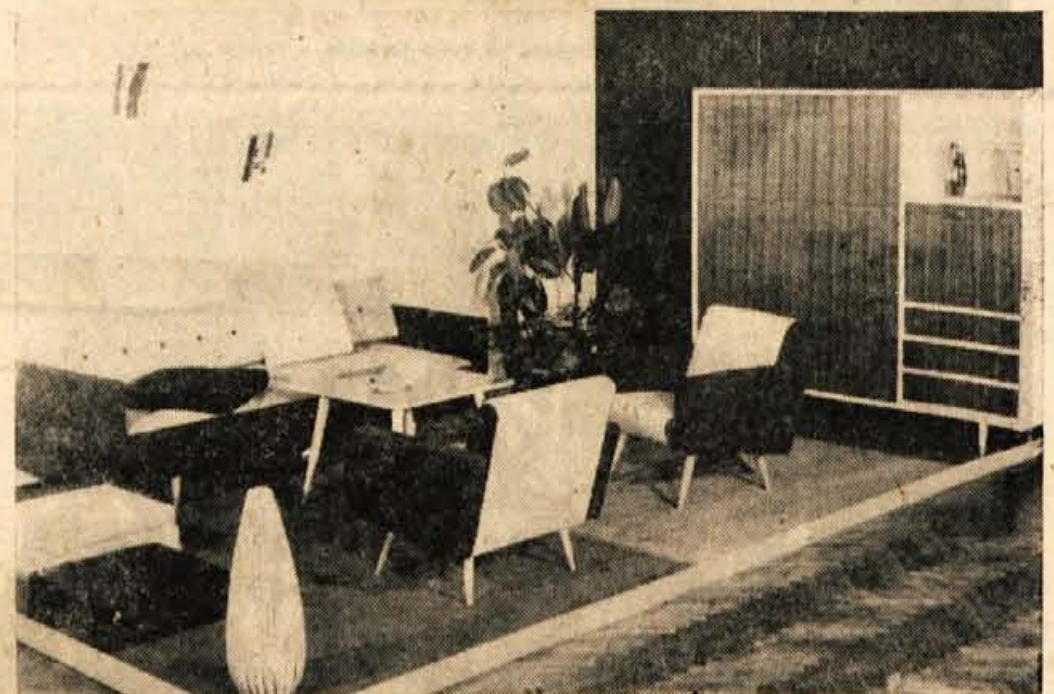
Gibanje industrijske proizvodnje v juniju. Podatki o gibanju industrijske proizvodnje v juniju kažejo, da se je ta v primerjavi z majem povečala za približno 3 odstotke. Zlasti se je povečala proizvodnja premoga, črne in barvaste metalurgije, kovinske in elektroindustrije.

Denarni dohodki vaških gospodarstev. Privatni kmetijski proizvajalci so v letošnjem prvem polletju prodali socialističnemu družbenemu sektorju za 95 milijard dinarjev kmetijskih pridelkov, kar je za 7 milijard oziroma 8 odstotkov več kakor v istem obdobju lani. Glede na lansko prodajo so se letos najbolj povečali dohodki vaških gospodarstev pri prodaji živine (15 odstotkov), medtem ko so bili dohodki od prodane sadja in zelenjave le za 1 odstotek višji.

Tri nove ladje za tujino. Ladjedelnica »Ivan Cetinčič« je sklenila s skandinavskimi državami pogodbo za gradnjo treh ladij z nosilnostjo po 1500 ton. Vse te ladje morajo biti dograjene do leta 1962.

Zgornja slika prikazuje elemente sodobne švedske kuhinje - standardni proizvod ene izmed bosanskih tovarn pohištva, ki sodeluje s Šipadom. Iz istih elementov je mogoče sestaviti več različnih kompletov

Na sliki vidimo pohištvo za dnevno sobo. Lahko je, moderno in oblaženo s kvalitetnim uvoženim blagom lepih barv

Nova prodajalna pohištva v Kranju

5 odlik Šipadovega pohištva:

Kvaliteta izdelave, sodobne oblike, praktičnost, nizke cene, možnost nakupa posameznih delov

September 1960 v Sarajevu. V prostorih izvoznega podjetja Šipad je bil sestanek poslovnega združenja lesno-predelovalnih podjetij Bosne in Hercegovine. Posebno dolgo so se udeleženci sestanka zadržali pri tisti točki dnevnega reda, ki naj bi odločila, če naj Šipad poizkusi prodreti s svojimi izdelki tudi na slovensko in istrsko tržišče. Razprava je bila dokaj burna, saj so se udeleženci na mah razdelili v dva tabora. In močnejši so bili tisti, ki so menili, da na teh predelih zanje ne bo kruha, ker imajo premočno lesno industrijo in se nov ponudnik ne bi mogel uveljaviti. Toda končno so se le zedinili in sklenili poizkusiti.

Le dva meseca po sprejetju tega sklepa se pojavijo v Sloveniji prvi Šipadovi izdelki. Ugodno so sprejeti, zato sledijo nove - vedno večje pošiljke. Danes te izdelke, posebno še pohištvo, poznajo kupci domala po vsej Sloveniji, saj ga je mogoče kupiti v petih slovenskih mestih: v Ljubljani pri veleblagovnici NA-MA, v Trzinu v prodajalni pohištva Preskrba, v Celju pri Slovenija-Les in v Mariboru pri Merkurju. Pretekli ponedeljek pa je podjetje Šipad odprlo v Kranju svojo prvo samostojno prodajalno pohištva v Sloveniji.

Vzroki za tako hiter uspeh niso nikakršna skrivnost. Pot do naših potrošnikov so si izdelki utrlji takorekoč sami: s kvaliteto, sodobnimi oblikami, nizkimi cenami in drugimi ugodnostmi nakupa.

Podjetje Šipad smo pred meseci našim bralcem že predstavili, in sicer ob priliki, ko je skupaj s tržiškim podjetjem Preskrba v Kranju pripravilo veliko razstavo pohištva. Tedaj smo tudi omenili, da je to podjetje za izvoz lesa in lesnih izdelkov in je član lesno predelovalnih podjetij Bosne in Hercegovine, za katere nabavlja surovine in skrbi za prodajo izdelkov. Tako na primer sodeluje s tovarnami pohištva »Krivaja« Zavidoviči, »Vrba« Banja Luka, »Radnik« Bosanska Gradiška, »Drina« Foča in z mnogimi drugimi podjetji. Prav zato pa je pri Šipadu mogoče dobiti prav vse lesne izdelke: vezane plošče, panel plošče, trdi lesnit, izolirne plošče, parket, ladijski pod, furnir in vse vrste rezanega lesa. Posebno priznanje pa brez dvoma zasluži Šipadovo pohištvo. Letos so si ga prvič lahko ogledali tudi obiskovalci Gorenjskega sejma. Bili so navdušeni in le-to je dober dokaz, da je to res tako pohištvo, s kakršnim želi sodoben človek opremiti svoje stanovanje.

PRISITI NOS

Srečo v nesreči je imela neka ženska v Philadelphiji (ZDA), kateri je njen mož v napadu ljubosumnosti odrezal nos. Nekemu zdravniku v tamkajšnji bolnišnici je uspelo, da je povrnil njenemu obrazu prejšnjo lepoto. Odrezani kosček nosu je lepo očistil, nato ga je segrel do telesne temperature in ga slednjič prišil na prejšnje mesto. Po enem letu je vidna le še majhna brazgotina. Omenjeni zdravnik name-rava poročati o svojem uspehu na mednarodnem kongresu kirurgov v Parizu.

VODNA POSAST NA SKOTSKEM

Kakor vsako leto, so tudi letos senzacija željni turisti na Skotskem opazili jezersko posast. Neki londonski inženir je celo fotografiral posast v trenutku, ko se je dvigala iz vode. Toda bil je zelo razočaran, ko je bila skrivnost pojasnjena. Edinburški študenti so namreč napravili posast iz plastične mase, da bi se ponorečevali iz lahkotnih turistov.

MADŽARI IŠČEJO ATILOV GROB

Madžarski inženir Ferenc Szandu skuša z elektronskim detektorjem odkriti kraj, kjer je zakopana kovinska krsna huneškega vojskovodje Atile. Po poročanju madžarske hrvojne agencije, je posvelil posebno pozornost ozemlje okoli Budimpešte, kjer je Atila najbrž pokopan; na svojem aparatu je zaznal reakcijo, ki potrjuje inženirjev sum o kovinski krsni.

Atila je vladal v Evropi v 5. stoletju, in sicer na ozemlju med Dansko in Madžarsko ter od Renu do Kaspijskega morja. Leta 453. je bil ubit in po nekaterih domnevah pokopan v kovinski krsni.

KUHINJSKA NOROST

Geolo moderne industrije, da ni stvar, ki bi se dala še bolj poenostaviti, včasih ne drži. Nekaj takega se je zgodilo z odpiranjem konzerv; komplicirani stroček ima v novi verziji vgrajeno uro in še pozlačka. Cena avtomatskega stročka, je 6000 do 80.000 dinarjev, vendar moramo začetno odprtno napraviti sami.

STANOVANJA IN LJUDJE

Stanovanje je takoj za hrano in piščajo poglavitna potreba in eden najvažnejših sestavnih delov življenjske ravni določene skupnosti. Stanovanja so odvisna od ekonomske razvitenosti države in gostote naseljenosti ljudi v posameznih področjih. Razen tega vremenski pogoji povsod na svetu niso enaki, pa prihaja do razlik v arhitekturnih zasnovah stanovanj. Statistični podatki kažejo, kako ljudje stanujejo v različnih krajih sveta.

V Gvatemali na primer stanujejo povprečno po trije ljudje v enem prostoru, 93 odstotkov stanovanj pa ima le eden ali dva prostora. Nasprotno je na Nizozemskem in v Kanadi le 6 odstotkov stanovanj z eno ali dvema sobama. V ZDA, Veliki Britaniji in Švici pride gledano povprečne stanovanjske razmere po ena soba na vsakega prebivalca.

Na Danskem je recimo 96 odstotkov stanovanje na podeželju priključeno na vodovodno omrežje, nasprotno pa ima v Grčiji, Turčiji in Dominikanski republiki samo tretina stanovanj vodo v hiši. Nizozemska, ki velja za najbolj goste naseljeno državo na svetu, ima polovico pet- ali šest-sobnih stanovanj.

Hans Werner Richter

Hahnemann je šel vzdolž avtomobilov. »Naprej gremo,« je dejal, »tukaj so padali že vse izpraznili.«

Guehler si je potegnili odejo čez glavo. Noč se mu je nenkrat zazdelo hladna in neprijetna.

»Izpraznili,« je pomislil, »izpraznili. Nič več hrepenenja po miru, ni več utrujenih ljudi. Izpraznili — to pomeni pobili, postrelili, pobesili.«

Krepko se je zavil v odejo in poskušal zaspati. Zraven njega je smrtel Bejerke.

Ko sta se prebudila, je kolona zavila s ceste. Sonce je bilo nizko nad obzorjem. Pred njima je bil gozd. Zapeljali so v gozd. Avtomobil se je ustavil med dvema drevesoma v gostem grmovju. Konz je zlezal iz voznikove kabine in dejal:

»Tukaj bo mogoče vzdržati.«

Stopili so iz avtomobila in tekli med drevjem. Med drevesi je bila videti majhna krpice sinjega neba. Voznik si je prižgal cigareto.

»Ne kadite,« se je začelo z druge strani gozdne poti.

»Bedarija,« je dejal voznik.

»Prisel je Hahnemann in dejal:

»Naprej, takoj se morate pripraviti. V mestu bred nami so Lahl. Napadamo. Guehler prevzame avtomobil in ostane tukaj. Voznik se bo premestil v prvo četo.«

»Slab voznik sem,« je dejal Guehler.

Hahnemann se je obrnil: »To je zdaj prekleto vseeno,« je dejal.

„Tanec“ navdušil

Ponedeljkova vezenina ljudskih plesov in pesmi, ki jo je razgrnil pred kranjskim občinstvom Ansambel narodnih plesov in pesmi

Lov na Hitlerjevega sina

Znani francoski tednik «France Dimanch» je prišel te dni z obsežno akcijo, da bi izsledil sina Adolfa Hitlerja. Neki novinar je prišel pred kratkim v omenjeno uredništvo in izjavil, da vé za bivaleške dozdevnega Hitlerjevega sina. Uredništvo je takoj pričelo z akcijo, da bi tega človeka odkrilo.

«France Dimanch» piše, da bi bivši nacisti utegnili izkoristiti dozdevnega Hitlerjevega sina za oživitev nacističnega kulta. List poudarja, da iskanje Hitlerjevega sina ni »operacija navadne novinarske radovednosti«, temveč ima »čisto političen značaj«. Morda se zdi nemogoče, da bi se Hitlerjev

Lov na konjskega tatu

Ko je Mile Jukić iz Slakovca v Slavoniji prišel zvečer na pašnik po svojo kobilo, ki se je posla tam po ves dan, je bil nemalo iznenaden, ko te ni bilo nikjer. Najprej ni niti pomislil, da bi jo mogoč kdo ukrasti, saj nima na Divjem zapadu; vendar je opazil da vodijo dobro vidni sledovi proti gozdu.

V kratkem času je bil organiziran lov. »Detektiv« so sledili konjskim odtiskom, ki so se vlekli skozi gozd, se vpenjali na gride in vodili proti reki Bosuti. Tu so sledovi prenehali.

Domnevalo, da je kobilo z lasom utjel neki visokokvalificiran

TRMASTI NOSOROG
Neki nosorog je povzročil enourno zamudo vlaka na železniški progi Mobasa-Nairobi v Afriki. Na srečo je strojevodja pravočasno opazil orjaško žival, ki je mirno ležala na tiru. Na piskanje lokomotive se je nosorog sicer dvignil, vendar se ni premaknil celo uro.

MELIORIRANJE MOCVIRNE-GA OZEMLJA S PEPELOM
V Veliki Britaniji so poskušali meliorirati močvirja s pepelom neke električne centrale.

Mehaniko vode in pepela so potresli po močvirju; odvečno vodo so odvajali skozi filtre v reko, pepel pa je povzročil, da je zemlja postala uporabna za obdelovanje. Čisti pepel je nenavadno rodovit in poskusi so pokazali, da se je melioracija izplačala: pridelki s tega ozemlja so dobili prvo nagrado na lokalnem poljedelskem sejmu. Zitarice s tega ozemlja sicer niso posebno dobro uspevale, odlično pa so se obnesli posevki trave in detelje. V uporabo pepela v močvirju so strokovnjaki ubili dve muhi na en mah: ne samo, da bodo pridobili večje obdelovalne površine, temveč bo s tem rešen tudi problem odvečnega pepela, ki ostaja termoelektričnim centralam.

»Tanec« iz Skopja, je bila izredna! Po uspehu v Kopru je ponedeljkov nastop v Kranju v okviru IX. gorenskega sejma vsakakor dogodek, s kakršnim se v Kranju ne srečamo šestkrat. Čeprav sodim, da je kar je narodovega, človeku, ki ne pozna duha pokrajine, njene preteklosti, težko priti v srč. Vsekakor pa je izredna vezenina narodnih noš in zakladnica gibov, ki hdi jo v vsakem posameznem izvajalcu, že sama po sebi dovolj, da navduši vsakogar; ne samo tistega, ki išče v plesu le tehnično eksekucijo. Ponedeljkov večer, ki je trajal polduro uro, ni bil razdeljen na dva dela, je obsegal: »Plesno gaito« svačevskih običajev z galicijsko-debarskega področja Makedonije, »Svatoevsko pismo« knegozrafa Donča Eltimovskega. Komitsko izro, Ovčepoloko izro. Zlasti so umetniki navdušili s plesom »Sot«, za katerega trdijo, da predstavlja pravzaprav vrhunec spretnosti. Drugi del večera so izvajali po nekaterih narodnih pesmi, ki jih je zapeela Vaštra Ilieva, nadaljevali s srbskimi narodnimi plesi, s plesom s hrvaških pokrajin ob Savi »Beranje«. Večer so zaključili s plesom »Dračevka«.

Prav gotovo pomeni ponedeljkovo srečanje z narodovo ostalno Makedonijo, umetniški doseg. Ples je elementarna sila gibanja človeka; krojila ga je zgodovina, usoda, krojile so ga vojne in trpljenje — in mu tudi dale dokončno obliko. V njej je smrt in ljubezen, življenje in smeh, in prav zato je srečanje z makedonskimi umetniki še toliko pomembnejše, njihovo poslanstvo še toliko žlahtnejše. Gledalci so prizadevanja makedonskih umetnikov toplo nagradili.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ 48

Dnevnik taboriščnega zdravnika

V secirni dvorani je vse pospravljeno. Od secirne mize vzamemo s seboj le marmorno ploščo.

V nekaj urah smo se preselili in si uredili nove prostore. Dnevi minevajo mirno. Esecosvske straže se vedno pogosteje zatekajo k alkoholu. Redki so trenutki, ko so treznejši.

Nekega večera se opoteče Oberscharführer Mussfeld k nam v sobo, jezik se mu valja po ustih in le s težavo izjeclja: »Dober večer, fantje! Kmalu boste vsi pokrepali, potem pridemo pa mi na vrsto.« Sede k nam in pije čašo čaja z rumom za drugo. Pri tem pripoveduje o svoji ženi, ki je bila ubita pri bombardiranju in o sinu, ki je padel na Vzhodni fronti. »Vsega je konec! Rusi so še 40 kilometrov od Auschwitza. Vsa vzhodna Nemčija beži proti nam.«

Besede Oberscharführerja vzbude v meni iskrice upanja. Morda se pa le zgodi čudež? Morda se pa le rešimo, v zadnjem trenutku... morda ne bo več časa za... saj bo vsako najprej skušal rešiti sam sebe...

Medtem ko smo nihali med smrtnim strahom in upanjem, je prišel 1. januar 1945. Novo leto! Zemlja je pokrita z debelo snežno odejo. Dr. Mengeleja ni več v Auschwitzu. Taborišče ima novega zdravnika. Vseposod je čuti razpad. Ne bo več dolgo trajalo, ko bo tretjemu rajhu temeljito odklenalo.

Desetega januarja dobim v roke časopis, kjer sem našel opazko o ruski ofenzivi, ki se je začela na Visli. Kmalu nato se že sliši v taborišče grmenje topov, včasih zelo močno, da se tresejo šipe na oknih. Fronta se vedno bolj bliža.

Zvečer 17. januarja ležem k počitku. Pečica širi prijetno toploto okrog sebe. Mirno zaspij. Okrog polnoči me prebudi nekako dirjanje in loputanje z vrati. Nagli koraki se oddaljujejo po koridoru. Planem pokonci, brž se oblečem in hitim ven. V sežigalni dvorani gori luč, dvokrilna vrata iz krematorija I. so odprta na stečaj, straže nikjer. Celo na stolpih ni žive duše več. SS je pobegnila!

Drvim nazaj v sobo in kričim, da moji tovariši prestrašeni poskačejo iz postelj. V zmehdenih besedah jim komaj dopovem, kaj se godi. Oblačimo se. Toplo perilo si oblečemo in težke plašče, pa močne čevlje, kajti zunaj je 18° C pod ničlo. S seboj vzamemo po kilogram konzerv pa zdravil in cigaret.

Saj še ne moremo razumeti. Prosti smo, svobodni... S tem srečnim občutkom nastopimo svojo pot.

Obzorje osvetlujejo ogromni požari. — Bobnenje topov in eksplozije nam done na uho kot oddaljeno grmenje in nevihti. Naglo tečemo skozi kurilnico, mimo odprtih vrat sobe, kjer so še nakupljeni dragulji in zlato, pobrano žrtvam po smrti. Hitimo, da bi rešili svoje življenje, svoje življenje v svobodi...

Pri vratih taborišča nas nikdo ne zadržuje. Esecosvske straže ni. Saj to ni verjetno, saj ni mogoče!

Po gozdiču v Birkenau hitimo, po isti poti, ki so jo hodili tisoči in sto tisoči v strašno smrt. Po tirih hitimo, pokritih s snegom, ob Judovski rampi, kjer se je začelo največje trpljenje. Od tam zapazimo, da v taborišču Birkenau gori.

Izven taborišča se je nabralo ogromno ljudi. Silna črna množica!

Ko pridemo bliže, vidimo, da so se že uvrstili v kolono in da samo čakajo na povelje za odhod. Cenim, da je zbranih kakih 3000 zapornikov. Ne da bi dolgo premišljali, se uvrstimo tudi mi. Tu v tej množici nas nihče ne pozna. Tu nisem več eden od »Posebne komande«. Tu me ne more SS kot človeka, ki ve za vse njene krvave skrivnosti, še v zadnjem trenutku umoriti. Takega mnenja so tudi moji tovariši. Saj pohod ne more trajati dolgo. V dveh dneh nas bodo dohiteli Rusi. Tedaj pa bo SS gotovo izginilo.

Za sedaj je prav gotovo najvarneje izginiti v koloni. Pet dni pešačimo. Skoro 200 kilometrov. Stradamo, žejo trpimo in prezebamo. In vedno manj nas je.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

»Zaščitnica smo,« je dejal Bejerke in se zarezal. Sedela sta na stopnicah in mu mahal. Za njima, med hišami, je bilo videti morje. Konz se je z lakti naslonil na stopnico in zibal kolena. Bejerke je sedel na svojih zobojh za naboje. Strojnica in čeladi sta ležali poleg njiju.

Guehler se je z avtomobilom odpeljal navzgor, v mesto. Avtomobil pred njim so se zaustavili pred neko kasarno. V ozki ulici so stali ljudje, ki so vzklicali.

»Skldiščna kasarna,« je dejal Breutzmann, voznik drugega avtomobila.

Narednik s krivimi nogami, ki je bil videti kakor konjeniški general, je stopil v kasarno. Od večera je bil vodja njihove čete.

»Pojdi z njim,« je dejal Breutzmann, »morda je ostalo kaj tudi za nas!«

Guehler je odšel za narednikom in stopil v kasarno. Našel je steklenico olivnega olja in jo prinesel ven.

»Tako, vidiš, zdaj pojdem jaz,« je dejal Breutzmann.

Vrnil se je z okroglim hlebom stra in nekaj konzervami konjskega mesa.

»Zdaj si spet ti na vrsti,« je dejal.

Izmenoma sta hodila v kasarno in tvorila reč na svoja avtomobila.

Narednik s krivimi nogami je prišel iz kasarne. »Kar dober človek je,« je dejal Breutzmann, »malo prisnojen, sicer pa kar uporaben.«

»Ga poznaš?«

»Bila sva skupaj v Rusiji. Vse je v redu.«

Narednik je stopil k njima. Imel je majhne, si-ve mišje oči, ki se nenehno smehljale.

»Ostala bosta tukaj z avtomobil,« je dejal.

»Zakaj?« je dejal Breutzmann.

»Ostala bosta tukaj. Prevzeli bomo obalsko zaščito.«

»Razumem, gospod narednik,« je dejal Breutzmann.

»Kaj se je zgodilo?«

»Ni, vse je v redu,« je dejal Bejerke.

»Predali so te.«

»Kakšno gnezdo je to?« je dejal Guehler.

»Netuno.«

»In kaj delate sedaj?« je vprašal Guehler.

Konz in Bejerke sta vzela strojnico z avtomobila, sedla v travo in se pričela pripravljati.

»Bodite pripravljeni,« se je razleglo z druge strani gozdne poti. Konz je dvignil zaboje za naboje.

»S seboj homo vzeli samo eno strojnico, dovolj bo,« je dejal.

Bejerke si je oprtal strojnico prek ramen. V njegovih očeh je pobjskaval nemir. Pogledal je Guehlerja in dejal:

»No, pa dobro se imej.«

»Vi tudi,« je dejal Guehler.

Bejerke je s težkimi koraki stopal skozi grmovje. Konz z zaboječki za naboje je hodil za njim. Guehler je stekel na pot, po kateri so ostali šli iz gozda. Drug za drugim so šli mimo njega. Nobeden ni krel, nobeden se ni smejal. Šli so zgrbljeni pod težkimi zaboječki za strojnico naboje. Njihova lica pod čeladmi so bila enolična kakor obrzi mrtvecev. Pod škornji se je prašil pesek z gozdne poti.

Hahnemann je prišel mimo njega.

»Pazi na avtomobil,« je dejal.

»Da,« je odvrnil Guehler.

»Lepo mu je,« je nekdo dejal.

Guehler se je obrnil in odšel nazaj k svojemu avtomobilu. Sedel je v voznikovo kabino in čakal. Cez eno uro je prispelo povelje odhod.

Peljali so v mesto. Poleg njih so spet hodili razoroženi italijanski vojaki.

»Vajna je končana, vse je končano!« so vzklicali.

Vozilj smo mimo utihlih topov mestne obrambe. Na vrtno nekje hiše sta sedela Konz in Bejerke. Sedela sta in se sončila. Guehler je odprl avtomobilska vrata.

»Kaj se je zgodilo?«

»Ni, vse je v redu,« je dejal Bejerke.

»Pa Lah?«

»Predali so te.«

»Kakšno gnezdo je to?« je dejal Guehler.

»Netuno.«

»In kaj delate sedaj?« je vprašal Guehler.

NAŠ RAZGOVOR

Mladina hvali in graja

Gorenjski sejum so včeraj zaprli. Napak bi bilo, če ne bi o njem še nekaj spregovorili. Toda ne o razstavljalcih, niti ne o potrošnikih, marveč o ljudeh, ki so našli v teh desetih dneh priložnostno zaposlitev na tej prireditvi. To so naši študentje in dijaki. Če se sprehodijo od paviljona do paviljona te povsod preseneti do brhka dekleta in postavnici fantje. Okoli 50 je vseh skupaj, so nam povedali na upravi Gorenjskega sejma. Sicer pa, kaj bi besedičili, raje poslušajmo njihova mnenja o letošnjem Gorenjskem sejmu in kako se počujijo pri delu.

»Največ prodam breskev, samo zadnje nedeljo jih je šlo v promet okoli 190 kilogramov. Sejum mi je še kar všeč, lahko bi bil tudi boljji.« Njena sestra Marija, ki prodaja v istem paviljonu, pa je še dodala: »Meni še posebej ugaja tekstilni del sejma. Imam občutek, da je precej bolje aranžiran kot prvi del sejmišča.«

ANDREJ PUHAR, doma s Police pri Naklem, bo šel jeseni v II. razred gimnazije. Priljubljen, kaj nam je povedal: »Delam v samopostrežni trgovini, delo mi je všeč. Vsak dan prodamo za okoli 200.000 dinarjev. Delam zato, da bom nekaj zaslužil. Ob-

ljubili so nam po 1500 dinarjev na dan. Sejum mi ugaja.«

Ljubelj 1961
Revija rekordov in drznosti

Na startu najboljši vozači Evrope. — Pruckner in Josi - favorita za izboljšanje rekorda

V nedeljo bomo znova prisluhnili oglašujočemu ropotu jeklini konjičkov. Toda tokrat za spremembo — zadnjič na klasični gorski stezi Ljubelja. Slovo od tega velja seveda dostojno počastiti. Tega so se letos zavedali tudi organizatorji ljubeljske prireditve, saj so na edinstveno evropsko preizkušnjo gorskega motociklističnega športa povabili nekatere renomirane vozače.

Letošnjo startno listo izpolnjujejo stari znanci. V kategorijskem razredu do 125 cm se bodo predstavili nemški državni prvak Eser, mimo njega pa še odlični Avstrijec Heiss, ki se mu bo pridružilo tudi številno naše zastopstvo, seveda z največjim zanimanjem za Pintarja, Ljubljancana Oblaka, Bucala z lanskoletnim presenetljivim tretjim mestom, Sandorjem Surino, Snaričiem in ostalih. Nastop vozačev v kategoriji motorjev do 175 cm bo pritegnil posebno pozornost. Startali bodo: Josi in njegovi tovariši, Proesi, Geussinger, Leitgeb in Jugoslovani Bivic, Svragulja, Volmajer, Pretec, Bratina in drugi. V naslednjem tekmovalnem razredu bomo imeli priložnost znova pozdraviti stare znance Josla, Warela, Lutza in Lechnerja, Nizozemca Pawsna, pa seveda med njimi tudi naše fante — Pintarja, Antoniča in Križmaniča.

Najzanimivejša točka letošnjega ljubeljskega repertoarja bo nedvomno veljala preizkušnja motorjev v najtežjem tekmovalnem razredu. Pruckner bo v središču zanimanja. Nadamo se lahko, da si Pruckner za slovo ne bo dovolil odvzeti naslova najhitrejšega tekmovalca na ljubeljskem makadamu. Tudi prikolčarji pripravljajo novost. Na startu se bo namreč pojavilo rekordno število vozačev s svojimi prekaljenimi sovozači, od katerih bo evropski šampion Butscher po vsej verjetnosti ponovni zmagovalec. Resnejši favoriti za osvojitve najvišjega mesta so še Ritter (Zah. Nemčija), Forster (Avstralija), Neusser (Svica) in naš inž Snajder.

V nedeljo si bomo na Ljubelju torej zadnjič segli v roke. Vendar zadnjič s slovesom od klasične gorske steze, ki je leta in leta privabljala v prijetno tržiško dolino tisoče in tisoče ljubiteljev motociklističnega športa. Ljubelju je doživel afirmacijo in zato slovo ne bo težko, saj je v tem združenju tudi obetajoča možnost, da bomo v prihodnjem razdobju sledili prireditvam in evropskem merilu. Torej, nasvidenje v nedeljo na ljubeljskih strminah.

Komentiramo nedeljski slalom na Savi

Savski pokal ima že prvega lastnika

Vsako leto za občinski praznik

Minila so tri leta, kar so bile v Kranju zadnjič tekme kajakašev in kanuistov na divjih vodah, čeprav so tu razmeroma lepe možnosti za tovrstna srečanja. Zgodilo se je namreč, da je bil spored tekmovalj vsehlet prenatrpan, ali pa da republiška zveza neizkušeneemu društvu ni mogla zaupati organizacije tekmovalj. V nedeljo, to so se »pod mostom« spet zbrali moške z vesli, so marljivo člani Brodarskega društva Kranj dokazali, da njihove organizacijske sposobnosti niso neznatne, saj so tekmovalje republiškega značaja izpeljali domala brezhibno. Če je kaj šepalo, je bil to primitivni start, kjer se je lahko zgodilo, da je tekmovalce zamudil sekundo, dve. In če povemo, da bo to v prihodnje kaj lahko odpravili, si kranjski »posavci« nedeljsko izvedbo tekmovalja lahko štejejo v čast. Nedvomno gre največ zaslug za dobro pripravo in izvedbo neumornima članoma Herlecu in Borutu Kobju, ki sta ob razumnem sodelovanju s kranjsko elektrarno »Sava«, skrbela za tehnično plat dokaj zahtevnih tekem. »Ludo« in »Kobencelj«, kot jima pravijo najbližji tovariši, sta na Savi pri-

hidrocentrali postavila slalom progo drugega (na nekaterih mestih celo tretjega) razreda s 14 vrticami. O njej so se vsi pohvalno izrazili. Večkratni prvak ter stalni član jugoslovanske reprezentance Pavel BONE iz Nove Gorice, ki je na letošnjem svetovnem prvenstvu v Dresdenu (V. Nemčija) osvojil bronasto medaljo za odlično tretje mesto, je dejal: »Proga je dobra (kar pomeni več kot prav dobro). Zlasi mi je všeč to, da moram v kratkem času premagati več vrst vode — od navidezno lene, ki pa je »napeta«, da zaskeli v mišicah, preko »klobukov« do ostrih zavojev v brzicah. Kajakaši, zlasti pa kanuisti, vedo povedati, kaj to pomeni...«

pored ali petkrat v presledkih, postane njegov trajni lastnik. — Tokrat so ga prvič osvojili člani ljubljanskega brodarskega društva, po zaslugi kanuistov in mladega kajakaša Brišnika, brata poznanejšega košarkarja, medtem ko so Novogoričani zastali za njimi le za točko, čeprav so nastopili brez kanujev. Domačini so bili tretji. Prvo mesto je zanje prabil kanuist — »samec« Kobi, vtem ko sta oba para kanuistov zastajala. V konkurenci kajakov F-1 (Finska — enosed) je brez težav zmagal Pavel Bone (Skoške elektrarne) pred društvom tovarišema Jugom in Hledetom. V tej disciplini smo bili priča zanimivemu dogodku, ko je Gorčan Spacal med tekmo »eskimotiral«, tako da se je s kajakom prevrnil, nato pa z vsem telesom spretno sunil in se z druge strani pobral v prvotni položaj ter nadaljeval z vožnjo! Pri mladineh in v kajaku F-1 zmagal ljubljancan Brišnik, ki bi se z doseženim rezultatom vrnil med člane na četrto mesto. V tekmovalju kanujev C-2 (Canada — dvoosed) sta nepričakovano triumfirala člana ljubljanske ekipe Solar in Koritnik, pred članoma

državne reprezentance Žitnikom in Andrijašičem, prav tako iz Ljubljane, medtem ko sta kanladina za izpolnitev državne vrste — Kranjčana Gregorčič in Dagarin zasedla šele četrto mesto. Mladinska republiška prvaka Tuma in Ocepek (tudi domačina) pa peto. S kanujem C-1 (Canada — enosed) je sam tekmoval Kranjčan Kobi; vozil je zelo dobro. Kobi je tudi edini slovenski (in menda celo jugoslovanski) tekmovalac v »enojcu«, toda prav v nedeljo so mu ljubljancani znatno konkurenco, češ da so njihov član že pripravila v tej panogi. Borut je vest sprejel z velikim zadovoljstvom...

Ko bodo kranjski brodarji v prihodnje pripravili podobna tekmovalja na Savi, bodo — kot so objubil — poskrbeli tudi za gledalce (le-ti doslej niso imeli svojega prostora za gledanje), tako da jih bodo sretni občevali o nastopu in o rezultatih, saj se je doslej dogajalo, da celo niso vedeli, za kaj gre.

Jože Zontar

Kranjska kandidata za državno reprezentanco — Gregorčič in Dagarin

Zvezno plavanje za Jugo-cup

Mlade plavalke še ne zapolnjujejo vrzeli

Triglav : Partizan 13.099 : 14.941

Kranj, 8. avgusta — Sinoči sta se v povratnem dvoboju zvezne plavalne lige za Jugoslovanski pokal pomerili ekipi Partizana iz Beograda in domačega Triglava. Razliko, s katero so Beograjčani premagali Triglavane v svojem bazenu, so gostje tokrat podvojili, saj so za več kot 1800 točk prehiteli kranjske tekmece. Za Triglavane je to vsekakor neuspeh, čeprav čez 13.000 točk — kot sinoči — doslej še niso zbrali v zvezni ligi.

Več kot 2000 gledalcev je hladno spremljalo borbo v plutovinastih progah, le malo pa so se razvneli, ko je Peter Brinovec prehitel brata Vlada, ko se je Senicova v zadnjih zavesljajih potegovala za drugo mesto in ko je napovedovalec pozval na start njihovega ljubitelca Kocmurja. Sicer pa je dvoboj mineval enolično ter so domala vsi gledalci zapustili svoje prostore še pred zadnjo disciplino. — Da kranjsko plavanje nazaduje, ni treba posebej poudarjati, toda občinstvo se kar ne more sprizniti »z obljubami«, da v Kranju mlade plavalce šele vzgajajo. Sportno občinstvo je, navajeno časov, ko so zmage Kranjčanov vrstile druga za drugo in ko so Triglavani na vsakem nastopu rušili različne rekorde (v enem tekmovalju menda celo sedem), postalo zahtevnejše ter jim je bolj všeč doseženo prvo mesto plavalca, čeprav s skromnim rezultatom, kot pa rezultat povprečne vrednosti, ki pomeni napredek.

Rezultati: moški — 400 m prosto: Kičević (P) 4:48,6, P. Brinovec (T) 4:51,5, V. Brinovec 4:54,3, Matlovič (P) 5:16,7; 200 m prsno: Perišić (P) 2:44,0, Pogačnik (T) 2:58,2, Brandner (T) 3:01,1, Nikolajev (P) 3:13,0; 200 m hrbtno: Pavlovič (P) 2:39,2, Milevšnič (P) 2:45,7, Rebolj (T) 2:47,0, Pičulin (T) 2:52,3; 200 m metuljček: Zlatič (P) 2:38,2, P. Brinovec (T) 2:50,2, V. Brinovec (T) 2:51,6, Milevšnič (P) 2:57,1; 100 m prosto: Kocmur (T) 59,2, Kičević 1:01,2, Catović (P) 1:06,2, Nadižar (T) 1:07,0; 4x200 m prosto: Triglav (P. Brinovec, V. Brinovec, Nadižar, Kocmur) 9:40,5, Zenske — 400 m prosto: Mežnar (P) 5:56,2, Franičević (P), Kobi (T), Bogataj (T); 200 m prsno: Matekalo (P) 3:11,5, Senica (T) 3:22,1, Perišić (P) isti čas, Alizanović (T); 100 m hrbtno: Pauljev (P) 1:26,3, Franičević (P), Mihelič (T), Debelak (T); 100 m metuljček: Bogataj (T) 1:31,1, Senica (T) 1:40,9, Gavrilovič (P) isti čas, Perišić: 100 m prosto: Mežnar (P) 1:12,7, Mihelič I (T), Mihelič II (T); 4x100 m mešano: Partizan 5:48,0, Triglav 6:24,3. TAG

Povratni dvoboj

Preteklo nedeljo je moštvo jeseničanskega šahovskega društva vrnilo obisk šahovski sekciji delavskega športnega društva »PUCH« iz Graza in odigralo povratni dvoboj na 10 desetak. Jeseničani so dvoboj izgubili s precejšnjo razliko, in sicer 6,5:3,5. Jeseničani so zaradi nepopolne ekipe nastopili z nekaterimi rezervnimi igralci.

V PETEK V KRANJU

Obilič (Bgd) : Mladost

KRANJ, 8. avgusta — Kot smo zvedeli bo v petek, 18. avgusta, na igrišču Mladost v Strazišču kvalitetna rokometna tekma med članom srbske conske lige Obiličem iz Beograda in domačo ladostjo. Kranjčani so pred dnevi začeli s treninji za bližnje prvenstvo in imajo pred pričetkom tekmovalja v načrtu vrsto kvalitetnih nasprotnikov, s katerimi se bodo srečali pred 3. septembrom, ko se začne prvenstvo. Ta petek bodo nastopili proti odlični ekipi Obiliča, ki je letos osvojila tretje mesto v srbski conski ligi in je že večkrat premagala zvezna ligaša Crveno zvezdo in Partizana. Mladost bo nastopila v svoji najmočnejši postavi. Zaradi tega se obeta nadvse zanimiva tekma. Začetek bo ob 18. uri.

Bruno Parma - zmagovalec spominskega turnirja

Preteklo nedeljo je bil na Pokljuki VII. spominski šahovski brzoturnir za memorial narodnega heroja Jožeta Gregorčiča. Turnir je organizirala Okrajna šahovska zveza Kranj skupno s šahovskim društvom Jesenice. Turnirja se je udeležilo 136 šahistov iz vse Slovenije, med njimi tudi vele mojster Matanovič in državni rekorder v slepih partijah ing. Radič iz Beograda. Udeleženci turnirja so bili razdeljeni v tri skupine, in sicer so v I. skupini tekmovali mojstri in mojstrski kandidati, v II. skupini so tekmovali I. in II. kategorijski in v III. skupini vsi ostali šahisti. V I. skupini je zmagal naš državni mladinski prvak Bruno Parma s 7,5 točkami. Sledijo mu Matanovič 7, Cuderman in Radič 6,5 točke itd. V II. skupini je zmagal Branko Grosek s 7 točkami, v III.

Debeli : suhi

Tradicionalno nogometno srečanje enajstoric debelih in suhih, na stadionu v Strazišču, se je pred več kot 1000 gledalci končalo s prepričljivo zmago »blagostanja« nad »pomanjkanjem« z 8:3 (0:2). Debeli so sicer v prvem delu igre igrali povsem ležerno, tako da suhim ni bilo težko dvakrat poriniti okroglo usnje v njihovo svetišče. Toda v nadaljevanju so krenili z 12 igralci v napad, seveda, sodnik Segula njihove okrepitve ni opazil, najprej izenačili in preko odlične desne zveze, nekdanjega aktivnega nogometaša, zmagali z visokim izidom. Ob zaključku srečanja je zastopnik kranjskega Turističnega društva Franc Dolinar izročil prehodni pokal kapetanu debelih, Jožu Smidu in hkrati čestital vsem igralcem na kvalitetno »visoki dognani« igri. Sodeč po zadnjih vesteh pripravljajo suhi protest, ker smatrajo, da so bili oskudovani. (vkl)